

Datum
2024-11-06

Adress

Diarienummer
GYVF-2024-4523

Yttrande

Till
Stadskontoret

Remiss angående departementspromemoria från Utbildningsdepartementet - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet (U2024/02201)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över departementspromemorian – En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet (U2024/02201). Nämnden anser att det finns ett stort värde i att det lämnas ett förslag till ett sammanhållet regelverk för att hantera krigs- och krissituationer som möjliggör för alla huvudmän att ta sitt ansvar och som tar hänsyn till även andra krissituationer än sådana som uppstår i samband med krig. Nämnden anser dock att flera av förslagen behöver förtydligas ytterligare samt att konsekvensutredningen inte tar hänsyn till kostnaderna för det ökade ansvar som förslagen innebär för kommunen.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att det finns ett stort värde i att det lämnas ett förslag till ett sammanhållet regelverk för att hantera krigs- och krissituationer som möjliggör för alla huvudmän att ta sitt ansvar och som tar hänsyn till även andra krissituationer än sådana som uppstår i samband med krig. Nämnden anser dock att flera av förslagen behöver förtydligas ytterligare samt att konsekvensutredningen inte tar hänsyn till kostnaderna för det ökade ansvar som förslagen innebär för kommunen.

I promemorian föreslås att (avsnitt 7.2) vårdnadshavare ska anmäla behov av omsorg till huvudmannen för vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet. Nämnden är positiv till förslaget men anser att det bör förtydligas när detta ska

anmälas och om det avser alla vårdnadshavare för elever under 18 år, till exempel vårdnadshavare för elever i gymnasieskolan.

Nämnden är positiv till att avvikelser (avsnitt 7.3) angående utbildningens förläggande kan göras även för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan samt att det blir enklare att övergå till fjärr- och distansundervisning.

När det gäller förslaget om att utbildning ska prioriteras inom ett antal områden, och att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska få i uppdrag att avgöra vilka utbildningar som ska prioriteras (avsnitt 7.4) är nämnden positiv till det. Nämnden vill dock understryka betydelsen av framförhållning. Prioriteringen behöver påbörjas innan en kris inträffar för att säkerställa att behovet av exempelvis ändamålsenliga lokaler, utrustning och personal ombesörjs i arbete med risk- och sårbarhetsanalyser samt kontinuitetshantering.

I avsnitt 7.5 föreslås att samtliga skolverksamheter ska ha en plan för verksamheten inför och vid höjd beredskap samt att krisplanen ska tas fram i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen. Nämnden tillstyrker förslaget. I detta sammanhang anser dock nämnden att det är oklart vad som avses på sidan 59 med skrivningen att ”kommunerna har ett ansvar för att i sina krisplaner även beakta de elever som går i fristående skolor.” Det behöver bli tydligt om eleverna i fristående skolor ska innefattas i kommunens krisplan eller ej med hänsyn till utredningens förslag att enskilda huvudmän också kan vara ansvariga för utbildningen under höjd beredskap.

För övrigt anser nämnden att det saknas tydliga regler för vad som ska gälla när en enskild huvudman förlorar sitt tillstånd eller beslutar att avsluta sin verksamhet och eleverna ska byta huvudman eller få sin fortsatta utbildning av en offentlig huvudman. Det bör införas regler om till exempel hur betygskatalog och övrig elevdokumentation ska överföras till elevernas nya huvudman och skola då en enskild huvudman förlorar sitt tillstånd eller beslutar att lägga ner sin verksamhet.

I avsnitt 7.6 föreslås att kommunerna ska få ett samordningsansvar före, under och efter en kris. Nämnden är positiv till förslaget men det behöver konkretiseras gällande hur långt kommunens ansvar sträcker sig till exempel mot andra skolhuvudmän. Det är viktigt inte minst för att göra bedömningar avseende ekonomiska konsekvenser och behov av personal.

De ekonomiska konsekvenserna för samordningsansvaret behöver ytterligare utredas. I konsekvensbeskrivningen på sidan 86 görs bedömningen att samordningsansvaret endast kommer att medföra begränsade kostnader för kommunerna. Bedömningen görs utifrån konstaterandet att kommunerna redan har ett samordningsansvar utifrån lagen om (2006:544) kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära

händelser i fredstid och höjd beredskap. Den lagen har dock inte som utgångspunkt att ett stort antal fristående huvudmän ska samordnas. Enligt finansieringsprincipen ska inte kommuner och regioner åläggas nya uppgifter utan statlig finansiering.

Kostnaderna för detta ökade ansvar har inte utretts i promemorians konsekvensutredning. Nämnden anser att de befintliga uppgifterna vid krishantering utvidgas i och med förslagen i promemorian, att kommunernas kostnader därmed ökar och att statlig finansiering därför ska skjutas till.

Nämnden är positiv till att begreppet allvarlig störning av lokal art införs eftersom den ger huvudmannen möjlighet att vara flexibel och ha mandat för att agera när så krävs.

Ordförande

Juan-Tadeo Espitia (S)

Förvaltningsdirektör

Anneli Schwartz